

Archeologienota met beperkte samenstelling

Gent, Henri Farmanstraat 41

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	4

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Ghent Transport & Storage Middendok
Ligging	Henri Farmanstraat 41, gemeente Gent, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gemeente Gent, Afdeling 12, Sectie P, Percelen 322W9, 322X9, 322C9, 322B9, 322H7 en 322L9.
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0229
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (Projectcode: 2023A44)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Caroline Dockx
Betrokken actoren	Niet van toepassing
Betrokken derden	Niet van toepassing

Plangebied

Oppervlakte plangebied	49.973 m ²
Kartering gewestplan	1011 – gebieden voor zeehaven- en watergebonden bedrijven

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied is gelegen aan de Henri Farmanstraat in de haven van Gent ter hoogte van het Middendok in de omgeving van Meulestede. Het grootste gedeelte van het plangebied, de westelijke zijde, wordt gekarteerd binnen een 'gebied geen archeologie'. Het oostelijke gedeelte van het plangebied valt buiten deze GGA zone en is momenteel verhard en in gebruik als een parking.

Op basis van de topografische en orthofotografische bronnen kan vastgesteld worden dat de haven van Gent in het begin van de 20ste eeuw werd uitgebreid. Voordien lag het plangebied buiten de haven en was het in gebruik als akkerland. Door de aanleg van de haven werd de omgeving van het plangebied opgehoogd en genivelleerd. In de loop van de jaren 70 van vorige eeuw werd het terrein bouwrijp gemaakt en werden de eerste gebouwen op het plangebied opgetrokken.

Door de aanleg en uitbreiding van de Gentse haven en het optrekken van de huidige structuren binnen het plangebied kan aangenomen worden dat het bodemarchief binnen het plangebied reeds grondig geroerd en dus verstoord is waardoor er helemaal geen archeologische waarden meer aanwezig zijn. Bijgevolg werd een deel van het plangebied reeds als een 'gebied geen archeologie' gekarteerd.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van het landschappelijk kader en de topografische en orthofotografische bronnen kan met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het grootste deel van het plangebied werd reeds gekarteerd als een 'gebied geen archeologie' waar dus helemaal geen archeologische waarden meer aanwezig zijn. Ook het oostelijke gedeelte van het plangebied dat buiten dit gebied valt, is hoogstwaarschijnlijk grondig verstoord door de uitbreiding en aanleg van de Gentse Haven en het optrekken van de huidige structuren. De kans dat er dus archeologische waarden binnen het plangebied voorkomen is bijgevolg erg laag tot onbestaande.

2.3 Impactbepaling

Na afloop van het bureauonderzoek, zoals uitgewerkt in het Verslag van Resultaten, kon bepaald worden dat de impact van de geplande werken op eventueel archeologisch erfgoed al te beperkt of zelfs onbestaand kan geacht worden.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Gezien de opzet van de archeologienota met beperkte samenstelling voor het plangebied Gent, Henri Farmanstraat kan besloten worden dat het grootste gedeelte van het plangebied binnen een GGA-zone gelegen is waardoor de geplande werken in deze zone geen impact meer hebben op archeologische waarden en dus bijgevolg geen potentieel meer heeft op kenniswinst. Daarnaast is er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig in het overige gedeelte van het plangebied aangezien deze zone een gelijkaardige ontwikkeling heeft gekend en naar waarschijnlijkheid eveneens grootschalige verstoring heeft gekend ten tijde van de aanleg van het havengebied.

Om het potentieel op kennisvermeerdering in te schatten, werd gekeken naar de impact van de geplande werken en de reeds gekende verstoringen.

- Op basis van de topografische kaarten kan vastgesteld worden dat het plangebied toen ca. 80 cm tot 130 cm lager lag dan vandaag. Op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen is te zien dat het plangebied opgehoogd geweest is ten opzichte van de omliggende delen van het landschap. Verder is op de topografische kaarten te zien dat het plangebied als akkerland in gebruik was en dat het terrein tot in het begin van de 20ste eeuw onbebouwd was.
- De eerste verstoringen van het bodemarchief binnen het plangebied doen zich dus voor in 1910 bij de aanleg van de dokken. Het plangebied wordt in deze periode waarschijnlijk voor het eerst opgehoogd en genivelleerd.
- Op basis van een boring ten noorden van het plangebied die in 1997 werd uitgevoerd, kon vastgesteld worden dat deze zone, die bovendien buiten de GGA-zone valt, eveneens verstoord was tot op een diepte van 350 cm -mv. De overige boringen, zowel binnen als in de nabije omgeving van het plangebied registreerden in 1895 een Z-waarde van + 7 m TAW wat aantoont dat het plangebied en de nabijgelegen terreinen opgehoogd zijn in functie van de aanleg van de Gentse haven en dat het bodemarchief naar alle waarschijnlijkheid een grootschalige verstoring heeft gekend.
- Op basis van de orthofoto uit 1971 kan vastgesteld worden dat het plangebied toen bouwrijp gemaakt werd voor de toekomstige bebouwing. Deze werken hebben het bodemarchief hoogstwaarschijnlijk geroerd en dus verstoord.
- De eerste gebouwen binnen het plangebied werden opgetrokken in de jaren 70 van de 20ste eeuw. Zowel in het westelijke als in het centrale gedeelte van het plangebied worden loodsen gebouwd en er worden verhardingen rondom aangelegd. Het oostelijke gedeelte is op dat moment nog in gebruik als een onverharde parking.
- Omstreeks 2000 wordt de centrale loods uitgebreid en in een latere fase wordt ook het oostelijke gedeelte van het plangebied grotendeels verhard.

Concluderend kan dus gesteld worden dat er binnen de zone van het plangebied, dat binnen de contouren van een GGA-zone valt, geen archeologische waarden meer verwacht worden. De zone van het plangebied, dat buiten de GGA-zone gelegen is, kent een gelijkaardige ontwikkeling en werd meerdere malen geroerd in het verleden. Er zijn aanwijzingen dat het terrein opgehoogd is naar aanleiding van de uitbreiding van de Gentse haven en de aanleg van de dokken. Dit kan afgeleid worden van historische topografische kaarten. Bovendien kan op basis van enkele boringen vastgesteld worden dat ook de omgeving rond het plangebied, buiten de contouren van de GGA-zones, verstoord is tot aanzienlijke diepte. De kans dat het bodemarchief ook hier sterk verstoord is, is dus

zeer groot waardoor ook hier de kans op het aantreffen van intacte archeologische waarden erg klein tot onbestaande is.

De geplande werken in deze zone van het plangebied bestaan uit het slopen van de bestaande verharding, het optrekken van nieuwe loodsen en het aanleggen van een nieuwe verharding. De funderingspalen die gebruikt zullen worden voor het optrekken van de nieuwe bebouwing worden lokaal tot op een diepte van 12 m -mv aangebracht. Hierop komen de betonzolen tot op een maximumdiepte van ca. 80 cm. Zowel de vloeren van de nieuwe loodsen als de nieuwe verhardingen komen tot op een maximumdiepte van ca. 50 cm -mv. Er kan dus aangenomen worden dat de meeste geplande werken dus plaatsvinden in de historische ophogingslagen van het terrein of binnen reeds bestaande verstoringen, met uitzondering van de funderingspalen. Eventuele archeologie die zich onder de huidige ophoging bevindt buiten de GGA zone zal bijgevolg niet of minimaal verstoord worden. Bovendien is onderzoek binnen de omvang van de verstoring tot grotere diepte niet uitvoerbaar en versnipperd. Verder onderzoek in het kader van deze geplande werken zou bijgevolg niet leiden tot nuttige kenniswinst.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er binnen het grootste deel van het plangebied zekerheid met betrekking tot de afwezigheid van archeologische waarden. Het kennispotentieel op kennisvermeerdering kon eveneens voldoende bepaald worden voor het andere deel van het plangebied. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3